

УДК: 336.338:35

Вовк М. С.,

mvovk@e-u.edu.ua, ORCID ID: 0009-0006-5366-4697,

здобувач кафедри економіки, фінансів та обліку, ПВНЗ “Європейський університет”, м. Київ

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ПОГЛЯДІВ НА ПОНЯТТЯ “ФІСКАЛЬНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ”

Анотація. Визначено місце державної підтримки в процесі реалізації фіскальних ініціатив та важелі впливу на підприємницьку діяльність. На сформованій концептуальній основі, що визначає основні догми та постулати формування фіскальної підтримки підприємництва, обґрунтовано заходи щодо реалізації фіскальної підтримки підприємництва. Подано комплексне розуміння дефініції “фіскальна підтримка бізнесу”, яке виходить із трьох самостійних понять (“фіскальне стимулювання”, “фіскальна політика”, “фіскальне регулювання”). У процесі дослідження виділено три концептуальні основи розуміння сутності та форм реалізації фінансової підтримки підприємництва: з позиції фіскальної політики держави фіскальна підтримка підприємництва передбачає діяльність держави, спрямовану на визначення основних напрямків фіскальної підтримки підприємства та джерел їх фінансування; з точки зору державного фіскального регулювання фіскальна підтримка визначається як система заходів опосередкованого державного впливу на підтримку бізнесу через фіскальні інструменти та форми, що реалізуються в межах визначеної фіскальної політики та чинного нормативно-правового законодавства; з точки зору фіскального стимулювання фіскальна підтримка передбачає порядок практичного використання фіскальних механізмів, інструментів, важелів підтримки підприємства та оцінку результатів реалізованих заходів для конкретних суб’єктів господарювання та економіки країни в цілому. Доведено, що комплексне розуміння фіскальної підтримки бізнесу передбачає її трактування з позиції економічної природи та форми прояву. Узагальнено характеристики, які проявляються у процесі перенесення основних завдань податкової політики та заходів фіскального регулювання на рівень реалізації в діяльності суб’єктів господарювання через спеціальні заходи фіскального стимулювання.

Ключові слова: концепція, фіскальна підтримка, фіскальна політика, фіскальне регулювання, податкове регулювання, фіскальне стимулювання.

Vovk M. S.,

mvovk@e-u.edu.ua, ORCID ID: 0009-0006-5366-4697,

Postgraduate, Department of Economics, Finance and Accounting, Higher Educational Institution “European University”, Kyiv

CONCEPTUALIZATION OF MODERN VIEWS ON THE CONCEPT “FISCAL SUPPORT OF BUSINESS”

Abstract. The scientific publication explores modern views on fiscal support for business. The place of state support in the process of implementing fiscal initiatives and levers of influence on business activities has been determined. Measures for implementing fiscal support for business have been substantiated based on the formed conceptual basis that defines the main dogmas and postulates of the formation of fiscal support for business. A comprehensive understanding of the definitions of "fiscal support for business" has been presented, which comes from three independent concepts ("fiscal stimulation", "fiscal policy", "fiscal regulation"). In the process of research, three conceptual bases for understanding the nature and forms of implementing financial business support has been identified: from the position of the state's fiscal policy, fiscal support for business involves the activity of the state aimed at determining the basic directions of fiscal support for business and sources of their financing; from the perspective of state fiscal regulation, fiscal support is defined as a system of measures of indirect state influence on business support through fiscal instruments and forms implemented within the framework of a defined fiscal policy and current regulatory and legal legislation; from the perspective of fiscal stimulation, fiscal support involves the procedure for the practical use of fiscal mechanisms, instruments, levers of business support and the assessment of the results of the implemented measures for specific economic entities and the country's economy as a whole. It has been proven that a comprehensive understanding of fiscal support for business involves its interpretation from the perspective of its economic nature and form of manifestation. The characteristics that are manifested in the process of transferring the main tasks of tax policy and fiscal regulation measures to the level of implementation in the activities of business entities through special fiscal stimulus measures have been summarized.

Keywords: concept, fiscal support, fiscal policy, fiscal regulation, tax regulation, fiscal stimulus.

JEL Classification: G28, H32, H39

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2025-83-23>

Постановка проблеми. Фіскальна підтримка бізнесу має неабиякий вплив на розвиток національних економік, адже виступає особливим стимулятором розвитку підприємницького сектору. З однієї сторони, вона є важливою складовою механізму державного регулювання, а з іншої, – елементом фінансово-економічної системи держави. Реалізація фіскальної підтримки на практиці здійснюється через спеціальні механізми та інструменти фіскального стимулювання економічних суб'єктів, напрями якого визначаються фіскальною політикою. Для обґрунтування практичних заходів реалізації фіскальних стимулів для вітчизняного бізнесу має бути сформований відповідний концептуальний базис, що визначає основні догми та постулати формування фіскальної підтримки бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-прикладні надбання у царині розуміння природи та ролі фіскальної підтримки бізнесу є сьогодні предметом наукового пошуку як у вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Зокрема, питання фіскальної політики держави, її ролі в системі державного регулювання представили у своїх працях О. Дем'янюк, А. Крисоватій, Ю. Турянський, С. Соломенко, І. Якушко; обґрунтування заходів фіскального регулювання зробили Л. Барабаш, М. Ваврін, А. Кізіма, О. Клепанчук, А. Луценко, Т. Мединська, Є. Подаков; практику формування та реалізації фіскального стимулювання відобразили у роботах І. Ангелко, З. Варналій, А. Гречко, О. Панасюк та ін. Враховуючи відкритість дослідженої проблематики та активне обговорення в наукових колах, виникає необхідність у подальшому вивченні поняття “фіскальна підтримка бізнесу” з метою формування його концептуального базису.

Постановка завдання. Мета статті полягає у дослідженні концептуальних постулатів фіскальної підтримки бізнесу, які розкривають сутність і особливості її формування та реалізації.

Вісник основного матеріалу дослідження. Концепція – “це система взаємопов'язаних і логічно вибудованих поглядів (здумів, ідей) відносно будь-якого явища або процесу (об'єкта дослідження), які випливають один із одного, спрямованих на вирішення проблем і завдань щодо досягнення цілей (результату від використання концепції) шляхом дотримання принципів, застосування відповідних інструментів (способів, методів, планів), що мають наукове і практичне значення” [1, с. 94-95].

Відсутність єдиного підходу до трактування поняття “фіскальна підтримка” обумовлено тим, що у науково-практичних публікаціях часто стикаємося з конотаціями дефініції “фіскальна підтримка” з поняттями “фіскальне стимулювання”, “фіскальна політика”, “фіскальне регулювання” чи “податкове регулювання”. Зазначене вимагає комплексного дослідження встановлених категорій та виокремлення поняття “фіскальна підтримка бізнесу” у самостійну фінансову категорію на основі формування концептуального базису досліджуваної дефініції у сучасній фінансовій науці.

Зазвичай у теоретичній площині складно провести чітке розмежування поняття “фіскальна

підтримка бізнесу” з означеними дефініціями, адже вони дуже схожі за своєю природою, а їх змістовне наповнення не має чітко визначеної межі. Втім, їх слід конкретизувати у контексті здійсненого дослідження задля визначення спільних, специфічних та похідних ознак, що визначають площину їх взаємного функціонування.

Розуміння фіскальної підтримки найбільш широко розглядається у сучасній науковій літературі саме у контексті заходів державної фіскальної політики і часто інтерпретується з цим поняттям [3, 7-9, 11]. Категорію “фіскальна політика” зазвичай у наукових колах розглядають як складну систему взаємопов'язаних елементів, які використовує держава для впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання через фіскальний інструментарій. Її первинне призначення полягало у пом'якшенні наслідків криз, сьогодні це важливий інструмент системи державного регулювання, що відіграє важливу роль у забезпеченні економічного піднесення держави на основі формування відповідного економічного простору для економічних суб'єктів.

Особливості фіскальної політики представлені специфічними рисами, які визначають її спрямованість на підтримку бізнесу: невід'ємний елемент системи державного регулювання економіки; складова загальної економічної політики, яка здійснює вплив на стимулювання економічного розвитку держави та бізнесу за допомогою комплексу фіскальних інструментів та важелів; ефективність реалізації фіскальної політики визначається взаємовідносинами держави, суспільства та бізнесу; результат впровадження заходів податкової та бюджетної політики вимірюється рівнем соціально-економічного розвитку держави; стимулюючий чинник розвитку фінансової системи держави; динамічна система, що постійно змінюється з урахуванням суспільних потреб та потреб економічних суб'єктів [10].

Представлені підходи підтверджують розуміння того, що реалізація фіскальної політики вимагає акумулювання у централізованих фондах держави значних фінансових ресурсів, зокрема через механізми оподаткування для виконання покладених на державу функцій, у т.ч. і підтримку економічних суб'єктів [6, с. 191].

Звідси випливає двоїстий характер фіскальної політики. У загальному розумінні фіскальна політика як інструмент підтримки бізнесу обумовлює виникнення об'єктивної суперечності: одночасне зменшення податкового навантаження для бізнесу та намагання уряду забезпечити високі соціальні гарантії за рахунок державних коштів. Полем виникнення цих суперечностей між бюджетною та податковою політикою є обмеженість бюджетних ресурсів та різні підходи до їх формування та використання, що визначені соціально-економічною політикою держави на поточний період та перспективу. У певний період часу держава має в наявності “...певний оптимум розміру бюджету, котрий визначає ефективність з позиції його, як макроекономічного регулятора, нижче розміру якого фіскалізація бюджетної політики неминуха...” [4, с. 123].

Очевидним є те, що зниження податкового навантаження у довгостроковій перспективі сприяє збільшенню ділової та інвестиційної активності бізнесу, підвищує його конкурентоспроможність і, як результат, – забезпечує зростання обсягів ВВП та, відповідно, податкових надходжень до бюджету. Однак у короткостроковій перспективі уряд не в змозі одночасно забезпечити підвищення рівня життя, соціальних гарантій та максимізувати податкові надходження при реалізації політики зниження податкового навантаження.

З позиції фінансової політики, якій відводиться ключова роль у підтримці та стимулюванні підприємництва, О. Дем'янюк фінансову підтримку трактує "...як важливий інструмент держави для пом'якшення впливу економічних криз не лише на економіку, а й підприємницький сектор через впровадження різних фінансових заходів підтримки бізнесу, що охоплює широкий спектр дій: від прямої фінансової допомоги та податкових пільг до кредитних програм і інвестицій у інфраструктуру та технології..." [2, с. 173]. Науковець стверджує: фінансові заходи підтримки допомагають вижити у кризовий період та передбачити подальші умови власного функціонування, зосереджуючи увагу саме на малому бізнесі [2, с. 173-175].

Ефективність заходів фінансової підтримки, що визначаються фінансовою політикою держави, прямо залежить від швидкості та вчасності їх впровадження на рівні держави (О. Дем'янюк [2, с. 173]), прозорості механізмів фінансової підтримки бізнесу, а також контролю за їх впливом на економіку держави (О. Молдаван [12, с. 11]), дієвості використовуваних інструментів (Л. Барабаш [3, с. 24]). У цьому контексті фахівці та практики у сфері державних фінансів роблять акцент на управлінських та регулюючих заходах з боку держави і розглядають фінансову підтримку з позиції визначених форм та методів фінансового та податкового регулювання, якому не властива самостійність по відношенню до макроекономічної політики. Саме тому будь-яка зміна у фінансовій політиці супроводжується відповідною реакцією фінансового регулювання.

Слід відзначити, що досягти економічного пожвавлення в державі через підтримку економічних суб'єктів можливо при умові, якщо регуляторні заходи є адекватними стану та внутрішнім особливостям об'єкта регулювання, в нашому випадку це безпосередньо діяльність суб'єктів бізнесу. З цього приводу слушно відзначає Г. Чеченіна: "...Лише в разі адекватності й максимального стимулятивного характеру податкове регулювання стане органічною й невід'ємною складовою частиною загальної державної політики розвитку підприємницької діяльності" [4, с. 125]. Тому держава використовує фінансове регулювання для впливу на соціально-економічні процеси, зокрема на сукупний попит та суб'єктів, які визначають його рівень.

Формою прояву фінансового регулювання може бути цілісна система регуляторних заходів заохочувального, штрафного та обмежувального характеру. Ефективність запроваджених фінансових

регуляторних заходів залежить від вибору інструментів та механізмів реалізації, а їх вплив на об'єкт регулювання визначає стан та перспективи економічного зростання, процеси ціноутворення, рівень зайнятості та суспільного добробуту.

Заслужують уваги наукові дослідження І. В. Ангелко, де представлено базові фінансові аспекти державного регулювання підприємницької діяльності, коли акцентується увага на зв'язку саме з регулятивною функцією податків. Науковець зазначає: саме державне регулювання впливає на рішення суб'єкта господарювання щодо вибору виду та форми підприємницької діяльності, системи оподаткування, а відтак цей вибір визначає майбутню фінансову ефективність та стан наповненості як місцевих, так і загальнодержавного бюджетів. В основі фінансових аспектів державного регулювання підприємницької діяльності покладено сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Резюмуючи дослідження, слід наголосити, що автор плавно переходить від державного регулювання до фінансової політики стимулювання підприємницької діяльності, головним завданням котрої визначає "...розроблення і реалізацію такої системи податкового стимулювання підприємницької діяльності, яка б дала змогу суб'єктам підприємництва активно розвиватися..." [11, с. 38].

У процесі дослідження виявлено: у наукових колах із позиції використання інструментарію фінансову підтримку розглядають як систему фінансового стимулювання, що включає перелік спеціальних податкових та бюджетних механізмів, якими держава впливає на діяльність суб'єктів господарювання.

Механізми фінансового стимулювання визначаються формальними та макросоціальними факторами. Формальна група включає: технології корегування податкової бази, систему оподаткування, податкові пільги тощо. Ефективність впливу формальних чинників визначається відповідністю їх макросоціальним факторам, які залежать від стану економіки в цілому. На переконання З. Варналія та О. Панасюк, фінансове стимулювання виступає "основним механізмом забезпечення побудови міцного підприємницького сектору, яке має бути зосереджене на забезпеченні зниження податкового тиску, що дозволить збільшити обсяги виробництва, підняти заробітну плату робітникам, чи знизити ціну товару" [5, с. 11]. До базових елементів автори відносять ряд інструментів, зокрема: податковий кредит, відміну податку на реінвестування, інвестиційну податкову знижку, зменшення ставок податків, міжнародні податкові угоди, створення СЕЗ із спеціальним режимом оподаткування тощо [5, с. 11-12].

У цілому таке комплексне розуміння природи поняття "фінансова підтримка бізнесу" вказує на її багатогранний характер і формує уявлення про притаманні їй характерні ознаки. Слід зауважити, що вони мають похідний характер від досліджуваних категорій ("фінансова політика", "фінансове регулювання" та "фінансове стимулювання")

і визначаються через нормативно-правове закріплення напрямів фіскальної політики та механізмів їх реалізації.

Підсумовуючи, варто відзначити характеристики, що проявляються у процесі перенесення основних завдань податкової політики та заходів фіскального регулювання у площину реалізації у діяльності суб'єктів господарювання через спеціальні заходи фіскальної підтримки. Зокрема, на ефективність фіскальної підтримки та результативність реалізованих заходів впливає: узгодженість інтересів податкової та бюджетної складових фіскальної політики; наявність змістовно-цільового характеру підтримки при визначенні структури державних видатків та впровадженні змін у системі оподаткування; узгодженість загальнооекономічних та соціальних інтересів держави з визначеними напрямами фіскальної підтримки, зокрема у частині забезпечення коротко- (досягнення піднесення національної економіки, максимізація рівня зайнятості і підвищення добробуту населення, стабілізація цін) та довгострокових цілей (повнота наповнення державного бюджету, забезпечення збалансованос-

ті між доходами та видатками, створення умов для стимулювання інвестиційної діяльності, розвиток кон'юнктури ринку тощо) [9, с. 10-11].

Зазначене потребує виваженої системи фіскального регулювання та узгодження інтересів між податковою та бюджетною політикою у процесі визначення напрямів підтримки та джерел їх покриття. Відповідно, сучасна фінансова наука розглядає питання ролі фіскальної політики з позиції регулювання економіки, що підтверджує важливість її значення, з одного боку, і еволюційне формування теоретичного підґрунтя залежно від макромоделі регулювання, – з іншого. Це підтверджує, що фіскальна політика виступає одним із інструментів реалізації державного фіскального регулювання та визначає механізми фіскального стимулювання бізнесу. Доповненням до цього є те, що перераховані заходи, які визначають напрями фіскальної підтримки бізнесу, реалізуються через нормативно-правові, програмні документи, котрі здійснюють регулювання господарської діяльності бізнесу та створюють умови для його відтворення.

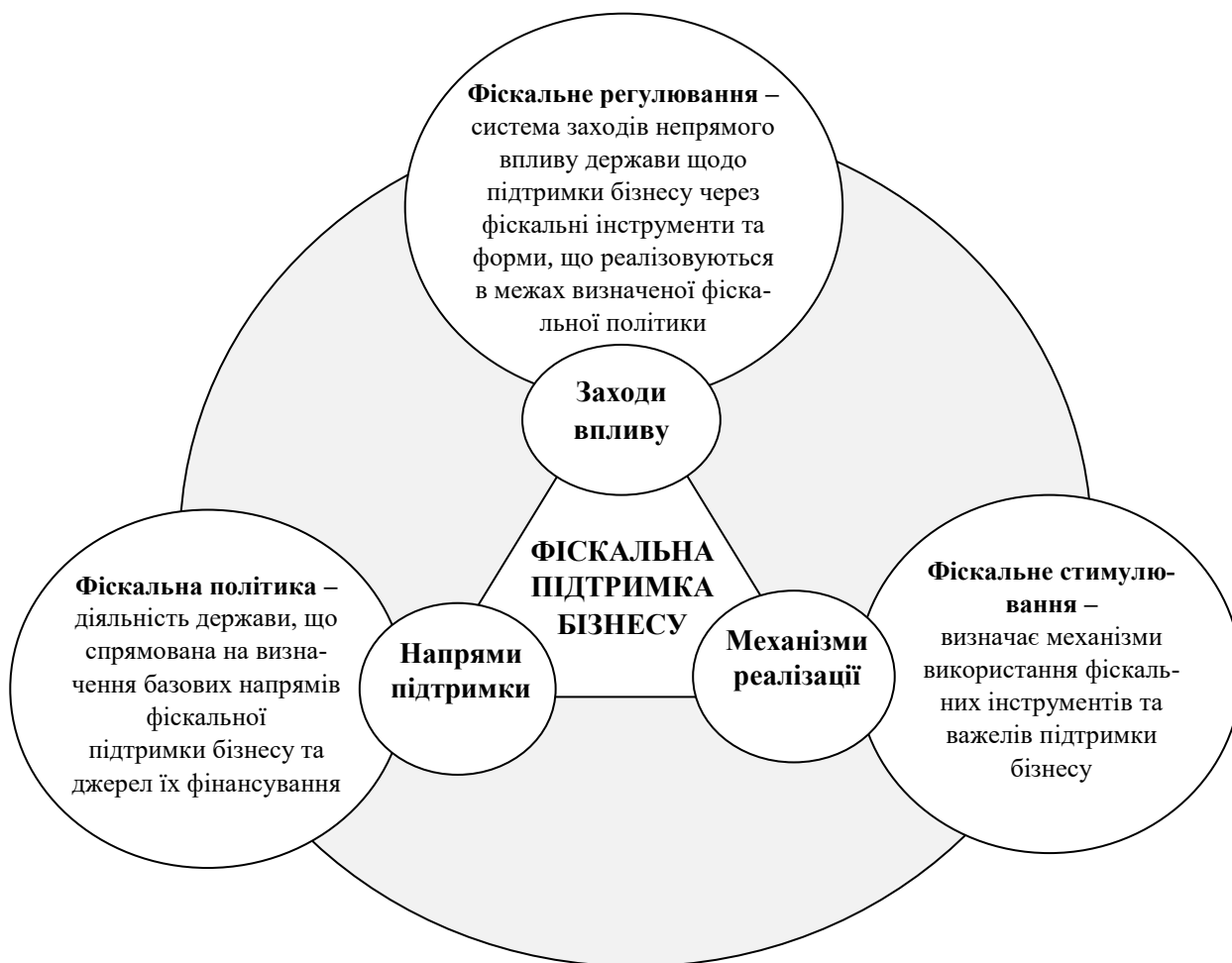

Рис. 1. Концептуалізація сучасних поглядів на поняття "фіскальна підтримка бізнесу"

Джерело: розроблено автором.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Резюмуючи викладене вище, слід наголосити, що у сучасній економічній науці дефініція “фіскальна підтримка бізнесу” зазнала особливого розвитку, що сприяло формуванню понятійно-категоріальної трилогії розуміння категорії. У науковому дослідженні акцент зроблено на вивченні змістових категорій, котрі визначаються сучасними напрямами, заходами та механізмами використання інструментарію фіскальної підтримки і визначають сучасний концептуальний базис аналізованої категорії (рис. 1).

У процесі вивчення виокремлено три концептуальні базиси до розуміння природи та форм реалізації фінансової підтримки бізнесу:

- з позиції фіскальної політики держави фіскальна підтримка бізнесу передбачає діяльність держави, що спрямована на визначення базових напрямів фіскальної підтримки бізнесу та джерел їх фінансування;

- з позиції державного фіскального регулювання фіскальна підтримка визначається системою заходів непрямого впливу держави щодо підтримки бізнесу через фіскальні інструменти та форми, що реалізуються в межах визначеної фіскальної політики та чинного нормативно-правового законодавства;

- з позиції фіскального стимулювання фіскальна підтримка передбачає порядок практичного використання фіскальних механізмів, інструментів, важелів підтримки бізнесу та оцінку результатів впроваджених заходів для конкретних економічних суб'єктів та економіки країни у цілому.

Узагальнюючи дослідження, слід відзначити, що комплексне розуміння фіскальної підтримки бізнесу передбачає її трактування з позиції економічної природи та форми прояву. Зокрема, з позиції економічного змісту її слід розуміти як визначену державою модель бюджетно-податкових відносин, що сформувалася в результаті раціонального формування фінансових ресурсів із урахуванням державних потреб та фіскального потенціалу, особливостей їх використання як домінанти сприяння соціально-економічному розвитку бізнесу та економіки держави. Водночас формою прояву фіскальної підтримки бізнесу є конкретні дії та рішення держави щодо напрямів використання фінансових ресурсів та зміни джерел формування доходів бюджетів. Зазначені дії та інструменти практичної реалізації фіскальних заходів підтримки бізнесу виступатимуть предметом подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. John Maynard Keynes. The General Theory of Employment, Interest, and Money. Springer, 1978. 404 p.
2. Дем'янюк О. Виклики для фіскальної політики у підтримці малого бізнесу під час економічних криз: міжнародний аспект. *Світ фінансів*. 2024. Вип. № 3 (80). С. 173-182.
3. Барабаш Л. В. Аспекти податкового регулювання в Україні. *Цифрова трансформація*

фінансової системи України та країн V-4 в умовах євроінтеграції. Digital transformation of the financial system of Ukraine and v4 countries in the context of european integration : збірник тез III міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Дубляни, 26 квітня 2023 р.). Частина III. Дубляни : ЛНУП, 2023. С. 23-26.

4. Чеченіна Г. М. Податкова політика держави в галузі підприємницької діяльності фізичних осіб. *Економічний вісник Донбасу*. 2012. № 3 (29). С. 123-126.

5. Варналій З., Панасюк О. Стан, проблеми та перспективи податкового стимулювання суб'єктів підприємництва в умовах дії податкового кодексу України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2013. Вип. 148. С. 11-15.

6. Александрюк Т. Ю., Баранник Л. Б., Дулік Т. О. Фіскальна політика: теоретичні аксіомы та прикладні антитези. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 36(1). С. 188-200.

7. Турянський Ю. І. Використання інструментів фіскальної політики. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2017. Т. 27, № 7. С. 138-142.

8. Соломенко С. М. Бюджет повної зайнятості та фіскальна політика. *Фінанси України*. 2008. № 4. С. 3-12.

9. Крисоватий А. І. Оподаткування і ринок: умови та можливості поєднання : монографія. Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2000. 246 с.

10. Якушко І. В. Фіскальна політика: сутність та особливості впливу на розвиток національної економіки. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 6. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-03-04>.

11. Ангелко І. В. Фіскальні аспекти державного регулювання підприємницької діяльності в Україні. *Ефективність державного управління*. 2022. №73. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/507>.

12. Молдован О. О. Реформування системи фіскальної підтримки малого підприємництва в Україні в контексті світового досвіду. *Вісник економічної науки України*. 2014. №1. С. 73-77.

REFERENCES

1. John Maynard Keynes (1978), The General Theory of Employment, Interest, and Money. Springer, 404 p.
2. Demianiuk O. (2024), Vyklyky dlia fiskalnoi polityky u pidtrymtsi maloho biznesu pid chas ekonomichnykh kryz: mizhnarodnyi aspekt. *Svit finansiv*, vyp. 3(80), s. 173-182.
3. Barabash, L. V. (2023), Aspekty podatkovoho rehulivuvannia v Ukraini. *Tsyfrova transformatsiia finansovoi systemy Ukrainy ta krain V-4 v umovakh yevrointehratsii. Digital transformation of the financial system of Ukraine and v4 countries in the context of european integration* : zbirnyk tez III mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (Dubliany, 26 kvitnia 2023 r.), chastyna III. LNUP, Dubliany, s. 23-26.

4. Chechenina, H. M. (2012), Podatkova polityka derzhavy v haluzi pidpriemnytskoi diialnosti fizychnykh osib. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, no. 3(29), s. 123-126.
5. Varnalii Z. and Panasiuk O. (2013), Stan, problemy ta perspektyvy podatkovoho stymuliuvannia subiektiv pidpriemnytstva v umovakh dii Podatkovoho kodeksu Ukrainy. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vyp. 148, s. 11-15.
6. Aleksandriuk, T. Yu., Barannyk, L. B. and Dulik, T. O. (2018), Fiskalna polityka: teoretychni aksiomy ta prykladni antytezy. *Ekonomichnyi visnyk universytetu*, vyp. 36(1), s. 188-200.
7. Turianskyi, Yu. I. (2017), Vykorystannia instrumentiv fiskalnoi polityky. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, t. 27, no. 7, s. 138-142.
8. Solomenko, S. M. (2008), Biudzheth povnoi zainiatosti ta fiskalna polityka. *Finansy Ukrainy*, no. 4, s. 3-12.
9. Krysovatyi, A. I. (2000), Opodatkuvannia i rynok: umovy ta mozhlyvosti poiednannia : monohrafiia. Vyd-vo Karpiuka, Ternopil, 246 s.
10. Yakushko, I. V. (2022), Fiskalna polityka: sutnist ta osoblyvosti vplyvu na rozvytok natsionalnoi ekonomiky. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, no. 6, available at: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-03-04>.
11. Ahelko, I. V. (2022), Fiskalni aspekty derzhavnoho rehuliuвання pidpriemnytskoi diialnosti v Ukraini. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, no. 73, available at: <https://epa.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/view/507>.
12. Moldovan, O. O. (2014), Reformuvannia systemy fiskalnoi pidtrymky maloho pidpriemnytstva v Ukraini v konteksti svitovoho dosvidu. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, no. 1, s. 73-77.

Стаття надійшла до редакції 03 червня 2025 року